

GENOWEFA SZEWCZYK

ur. 1926; Wirkowice



Miejsce i czas wydarzeń	Izbica, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Wirkowice, Izbica, II wojna światowa, okupacja niemiecka, Żydzi, Żydzi czescy, mord na Żydach

Żydów z Izbicy zastrzelono na kirkucie

Tata mnie zawsze woził, jak jechał do Izbicy, on załatwiał tam coś, czy do młyna [jechał], czy coś, to ja zawsze pilnowałam koni, brał mnie za takiego pilnowacza koni, siedziałam na wozie i pilnowałam, były maniaki szyte i tam się sypało jedzenie koniom, tata do dyszla przywiązywał ten maniak i tak konie jadły. Ale kradli to, bo jak był ładny maniak, to przylecieli chłopcy i kradli te maniaki. U nas tacie parę maniaków ukradli. W końcu mówi tata: „Będę woził Gienię, żeby pilnowała”. No i ja tak jeździłam, pilnowałam, tata poszedł tam czy do młyna, czy kaszę robić, czy coś, a ja na tym wozie i nikt już więcej tego maniaka nie ukradł nam.

Ich akurat wtenczas łapali, wyganiali na kirkut. Ja nie widziałam ani jednego, bo to mówili, że to Polacy gnali Żydów. To jest nieprawda, byli sami Żydzi, mieli opaski tu na rękach z gwiazdą, na tej opasce była gwiazda. To byli Żydzi, gonili z karabinami Żydzi Żydów, wyganiali z domów, to mówię sprawiedliwie. I wyganiali ich na rynek, zganiali ich wszystkich na rynek. Oni szli jak bydło, tam nie było tak, żeby uciekali, szli, wyganiali ich tam bez niczego, żadnych bańdołków, nic, nic i na rynek. Dzieci, starsi, i potem we czwórki i na kirkut, na cmentarz. A tam takie były, ja tego nie widziałam, tylko były takie rowy – to Żydzi kopali sami – głębokie, długie rowy i nad tymi rowami oni stali. I wtenczas dawaj z karabinów maszynowych, jargot i to wszystko w te rowy. I jeszcze tak opowiadali ludzie, że jak zasypali tych Żydów to jeszcze się ziemia ruszała, bo nie dobijali ich, bo to jeden na drugim tam. I tych czeskich Żydów właśnie wybili tu w Izbicy, tam nie wybili, bo nijak Hitlerowi było, przecież się poddali dobrowolnie. Ale oni byli czyści ci Żydzi [czescy], izbickie to takie brudasy były, ale ci czescy to eleganccy, te Żydówki wymalowane elegancko, paznokcie, wszystko. Widać, że czyści byli. Tak że i tych [izbickich], i czeskich tutaj [mordowali]. W Izbicy to widziałam, jak sami Żydzi Żydów wyganiali z tych domów. To było w [19]42 [roku].

Data i miejsce nagrania	2019-09-16, Wirkowice
Rozmawiał/a	Dagmara Spodar
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"